

Les oracions subordinades substantives (o completives) ¹

són les oracions subordinades equivalents a un sintagma nominal, el nucli del qual sol estar representat –i d'aquí el seu nom– per un nom o substantiu (però també per un pronom, o bé per qualsevol element substantivat, com per exemple un adjectiu, un infinitiu, un adverbi...). En raó d'aquesta equivalència, les oracions subordinades substantives

- poden ser substituïdes per un sintagma nominal, ja que en són un equivalent.
- acompleixen respecte de l'oració principal la mateixa funció que podria complir un sintagma nominal en una oració simple, és a dir, les funcions de complement directe o de subjecte, i –menys sovint– les d'aposició i d'atribut.
- s'anomenen també completives ² perquè completen el sentit de l'oració principal, de manera que si s'elimina l'oració subordinada aleshores l'oració principal queda mancada de sentit, de la mateixa manera que si s'elimina un sintagma nominal d'una oració simple aleshores aquesta oració també pot quedar també mancada de sentit.

Exemple:

En la frase *Ell admet que els déus existeixen*, composta de l'oració principal *Ell admet* i de l'oració subordinada *que els déus existeixen*, és possible substituir la segona oració (que com a tal té el seu verb, *existeixen*) per un sintagma nominal com ara *l'existència dels déus* (el nucli del qual és el nom o substantiu *existència*).³

D'altra banda, hom no pot eliminar en aquestes frases –*Ell admet que els déus existeixen* / *Ell admet l'existència dels déus*– ni l'oració subordinada *que els déus existeixen* ni el sintagma nominal *l'existència dels déus*, car aleshores l'oració principal queda mancada de sentit, ja que en sentir o llegir només *Ell accepta...* hom queda a l'espera de saber què s'accepta.

A la inversa, hom no pot eliminar en cap d'aquestes frases l'oració principal *Ell accepta*, car aleshores també l'oració subordinada queda mancada de sentit, ja que en sentir o llegir només *que els déus existeixen* hom queda a l'espera de saber què es vol dir a propòsit de la idea que els déus existeixen.

¹ El terme català *substantiu* (o castellà *substantivo*) deriva de l'adjectiu llatí *substantivus*, *-a*, *-um*, 'que té substància', el qual deriva al seu torn del terme llatí *substantia*, *-ae*, 'essència', i s'aplica en sintaxi a allò que pot complir les funcions sintàctiques principals o *essencials* d'una oració, és a dir, les de subjecte o de complement directe.

² El terme català *completiu* (o castellà *completivo*) deriva de l'adjectiu llatí *completivus*, *-a*, *-um*, 'que completa', el qual deriva al seu torn del verb llatí *compleo*, 'completar',

³ O per un sintagma nominal com per exemple *això* (el nucli i únic element del qual és el pronom demostratiu *això*): *Ell admet això*.

D'aquesta manera, hom pot decidir a propòsit de l'oració *que els déus existeixen*

- quin tipus d'oració és:

subordinada perquè depèn de la resta de la frase, *Ell admet*, que constitueix l'oració principal

- quin tipus d'oració subordinada és:

substantiva, perquè s'ha pogut substituir per un sintagma nominal,

o completiva, perquè completa el sentit de l'oració principal

- quina funció té com a oració subordinada substantiva o completiva:

la funció de complement directe, perquè el sintagma nominal pel qual s'ha substituït aquesta oració subordinada té respecte del verb *admet* la funció de complement directe

En resum,	si	<i>Ell admet que els déus existeixen</i>	
	equivaleix a	<i>Ell admet l'existència dels déus</i>	
	aleshores	<i>que els déus existeixen</i>	és una OR SUB SUBST (o COMPL) amb funció de CD respecte del verb de l'OR PR, <i>admet</i>
	perquè	<i>l'existència dels déus</i>	és, o aconsegueix, la funció de CD respecte del verb de l'oració simple, <i>admet</i>

A més de fer-la servir com exemple d'oració subordinada substantiva (o completiva) amb funció de complement directe:

Αὐτὸς νοιμίζει ὅτι οἱ θεοὶ εἰσιν.

Ell admet que els déus existeixen.

OR SUB SUBST (o COMPL) amb funció de CD

hom pot emprar també aquesta mateixa oració com a exemple per a les altres tres funcions que pot tenir una oració subordinada substantiva:

Αὐτῷ ἀληθές ἐστι ὅτι οἱ θεοὶ εἰσιν.

Per a ell, que els déus existeixen és cert.

OR SUB SUBST (o COMPL) amb funció de SUBJ

Αὐτῷ ἡ ἀλήθεια ἐστι ὅτι οἱ θεοὶ εἰσιν.

Per a ell, la veritat és que els déus existeixen.

OR SUB SUBST (o COMPL) amb funció d'ATR

Τοῦτο νοιμίζει αὐτὸς, ὅτι οἱ θεοὶ εἰσιν.

Això creu ell, que els déus existeixen.

OR SUB SUBST (o COMPL) amb funció d'APOS

Tipus d'oracions subordinades substantives (o completives)

En grec hom distingeix diversos tipus d'oracions subordinades substantives (o completives):

- oracions subordinades substantives amb la conjunció ὅτι
- oracions subordinades substantives amb la conjunció ὡς
- oracions subordinades substantives amb la conjunció ὅπως
- oracions subordinades substantives amb μή / μή οὐ
- oracions subordinades substantives interrogatives indirectes
- oracions subordinades substantives *de participi*
- oracions subordinades substantives d'infinitiu

Oracions subordinades substantives amb la conjunció ὅτι

[equivalent en llatí a *ut* + SUBJ o *quod* + IND]

- La conjunció ὅτι es fa servir quan el verb de l'oració principal és un verb de llengua, pensament o opinió (i aleshores es pot dir el mateix amb una oració d'infinitiu), o bé de percepció física, sentiment o afecte.
- El mode del verb de l'oració subordinada pot ser l'indicatiu o bé l'optatiu en l'ús anomenat optatiu oblic.⁴
- Si l'oració subordinada és una oració negativa l'adverbi de negació que es fa servir és οὐ (o οὐκ, οὐχ o οὐχι).

Λέγω ὅτι Θεὸς ἔστιν.

= Λέγω Θεὸν εἶναι.

Dic que Zeus existeix.

Λέγω ὅτι Θεὸς οὐ ἔστιν.

= Λέγω Θεὸν οὐ εἶναι.

Dic que Zeus no existeix.

Λέγω ὅτι Σωκράτης σωφρόνως λέγει.

= Λέγω Σωκράτη σωφρόνως λέγειν.

Dic que Sòcrates parla assenyadament.

Λέγω ὅτι Σωκράτης σωφρόνως οὐ λέγει.

= Λέγω Σωκράτη σωφρόνως οὐ λέγειν.

Dic que Sòcrates no parla assenyadament.

Δῆλον ἐστὶ ὅτι Σωκράτης σωφρόνως λέγει

= Δῆλον ἐστὶ Σωκράτη σωφρόνως λέγειν.

És evident que Sòcrates parla assenyadament

Δῆλον ἐστὶ ὅτι Σωκράτης σωφρόνως οὐ λέγει.

= Δῆλον ἐστὶ Σωκράτη σωφρόνως οὐ λέγειν.

És evident que Sòcrates no parla assenyadament

Λέγω τοῦτο, ὅτι Σωκράτης σωφρόνως λέγει.

Λέγω τοῦτο, Σωκράτης σωφρόνως λέγειν.

Dic això, que Sòcrates parla assenyadament.

Λέγω τοῦτο, ὅτι Σωκράτης σωφρόνως οὐ λέγει.

Λέγω τοῦτο, Σωκράτης σωφρόνως οὐ λέγειν.

Dic això, que Sòcrates no parla assenyadament.

⁴ A més del'indicatiu i l'imperatiu, i de l'infinitiu i el participi, en grec hi ha altres dos modes verbals: el subjuntiu, que a grans trets té els mateixos usos que en llatí, català o castellà, i l'optatiu, la funció pròpia del qual, com indica el seu nom (de *optare*, 'desitjar'), és la d'expressar un desig, però que té també altres sentits i usos, entre els quals destaca el que aquí s'ha esmentat, l'anomenat optatiu oblic (en castellà *optativo oblicuo*): quan el verb de l'oració principal està en temps passat (és a dir, en un dels tres temps anomenats secundaris o històrics, l'imperfet, l'aorist i el perfet), el verb de l'oració subordinada pot aparèixer bé en indicatiu o en subjuntiu (segons quin sigui el tipus d'oració subordinada), bé en optatiu (sense que per això hi hagi cap matís en el significat d'allò que expressi l'oració subordinada).

Ni el mode subjuntiu ni el mode optatiu (com tampoc el temps perfet) estan inclosos en el temari de grec per a les PAU, la qual cosa no significa que en el text a traduir no hi puguin aparèixer, però en aquest cas sempre hi haurà una nota explicativa que ho farà constar i donarà la forma del verb a buscar en el diccionari.

Oracions subordinades substantives amb la conjunció ὡς⁵

[equivalent en llatí a *quod* + SUBJ]

- La conjunció ὡς també es fa servir, com la conjunció ὅτι, quan el verb de l'oració principal és un verb de llengua, pensament, opinió, percepció física, sentiment o afecte,
- i també com passa amb la conjunció ὅτι, en una oració subordinada introduïda per al conjunció ὡς el mode del verb és l'indicatiu (o bé l'optatiu oblic),
- i i també com passa amb una oració subordinada introduïda per la conjunció ὅτι, el terme emprat quan es nega el seu contingut és l'adverbi οὐ,

però l'ús de al conjunció ὡς implica –i això és difícil de reflectir en la traducció– que qui enuncia la frase no presenta el contingut de l'oració subordinada com una realitat objectiva, ja sigui perquè el consideri fals o incert, perquè no prengui cap postura al respecte, o perquè es tracti de quelcom no real (com per exemple l'acompliment, que pot efectuar-se o no, d'una ordre o una prohibició).

Λέγουσι ὡς Θεὸς ἔστιν.

Diuen que Zeus existeix.

(però qui diu aquesta frase deixa veure que no pren cap postura al respecte)

Λέγουσι ὡς Σωκράτης σωφρόνως λέγει.

Diuen que Sòcrates parla assenyadament.

Λέγουσι ὡς Σωκράτης σωφρόνως οὐ λέγει.

Diuen que Sòcrates no parla assenyadament.

(però qui diu aquestes dues frases deixa veure que ell no és ni deixa de ser de la mateixa opinió)

Προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως.

Va advertir que ningú [no] es mogué fora de la formació.

⁵ Fins ara el terme ὡς –que pot tenir molts altres usos, com a adverbi (*així*) i com a conjunció subordinant (causal, final, temporal, consecutiva, comparativa)– havia aparegut com preposició impròpia amb el significat de *cap a* i regint sempre un sintagma nominal en acusatiu que designa una persona: ὡς τὸν πατέρα ἰέναι, *anar a casa del [seu] pare*; πέμπειν ὡς βασιλέα [= llatí *ad regem*], *enviar al rei / enviar a presència del rei*.

Oracions subordinades substantives amb la conjunció ὅπως

[equivalent en llatí a *ut* + SUBJ]

- La conjunció ὅπως es fa servir quan el verb de l'oració principal expressa cura, preocupació, esforç o idees anàlogues
- El verb de l'oració subordinada ha d'estar en futur d'indicatiu (o bé en un temps de l'optatiu oblic).
- Si l'oració subordinada és una oració negativa l'adverbi de negació que es fa servir és μή.

Φρόντιζε ὅπως ὁ φεύγων σωφρόνως ἐρεῖ.

Tingues cura que l'acusat parli assenyadament.

Φρόντιζε ὅπως ὁ φεύγων ἀφρόνως μὴ ἐρεῖ.

Tingues cura que l'acusat no parli insensatament.

Τὸν στρατηγὸν ἐπιμελεῖσθαι δεῖ ὅπως οἱ στρατιῶται τὰ ἐπιτήδεια ἔξουσιν.

És precís que el general procuri que els soldats tinguin les coses necessàries.

Oracions subordinades substantives amb μή / μή οὐ

[equivalents en llatí a *ne* + SUBJ / *ut non* + SUBJ]

Quan el verb de l'oració principal expressa por o temor (per exemple φοβοῦμαι ο δείδω), l'oració subordinada –que expressa allò que hom tem, i per tant té funció de complement directe–

- presenta el verb –com en llatí– en subjuntiu (o en optatiu oblic)
- i ve introduïda

per l'adverbi de negació μή (*no*), [en llatí *ne* + SUBJ]

que té ara el valor d'una conjunció subordinant amb el significat de *que*,

si hom no vol o desitja allò que es tem

(és a dir, si hom té por que s'esdevingui allò que expressa el verb de l'oració subordinada)

per l'adverbi de negació μή (*no*) seguit de l'adverbi de negació οὐ, [en llatí *ut non* + SUBJ]

el primer dels quals té ara el valor d'una conjunció subordinant amb el significat de *que*

i el segon dels quals manté el seu valor com adverbi de negació amb el significat de *no*,

si hom vol o desitja allò que es tem

(és a dir, si hom té por que s'esdevingui allò que expressa el verb de l'oració subordinada)

Φοβούμαι μή ἔλθῃ

= *Timeo ne veniat.*

Temo que vingui.

φοβοῦμαι μή ὁ φεύγων σωφρόνως εἴπῃ.

Temo que l'acusat parli assenyadament.

Φοβούμαι μή οὐ ἔλθῃ.

= *Timeo ut non veniat.*

Temo que no vingui.

φοβοῦμαι μή οὐ ὁ φεύγων σωφρόνως εἴπῃ.

Temo que l'acusat no parli assenyadament.

Les completives interrogatives indirectes

Les oracions interrogatives indirectes, que sempre són oracions subordinades substantives, s'anomenen així perquè reproduïxen en estil indirecte oracions interrogatives directes, que sempre són oracions no compostes i sempre apareixen amb el signe d'interrogació al final (?).

- El verb de l'oració principal no necessàriament és un verb que impliqui la idea de preguntar.
- El verb de l'oració subordinada substantiva interrogativa indirecta es troba, com en català o castellà, en mode indicatiu (o bé en optatiu oblic), no en subjuntiu com en llatí.
- L'oració subordinada substantiva interrogativa indirecta té sempre la funció de complement directe.

Tant les oracions interrogatives directes com les oracions (subordinades substantives) interrogatives indirectes presenten els mateixos tipus:

- oracions interrogatives simples, que poden ser totals o parcials

i

- oracions interrogatives dobles o disyuntives

Les oracions interrogatives simples, per oposició a les interrogatives interrogatives dobles o disyuntives, s'anomenen així perquè plantegen una sola pregunta.

interrogació directa:	Estàs malalt?
interrogació directa:	Qui ve?
interrogació indirecta:	Pregunto si estás malalt.
interrogació indirecta:	Pregunto qui ve.

Entre las oracions interrogatives simples hom pot distingir

les oracions interrogatives simples totals,

que s'anomenen així perquè plantegen la pregunta a propòsit de la totalitat d'allò que es diu, de manera que la resposta ha de ser *sí* o *no*:

interrogació directa:	Estàs malalt?	Ἀσθενεῖς;
resposta:	Sí. / No.	Ναί. / Οὔ.
interrogació indirecta:	Pregunto si estás malalt.	Ἐρωτῶ εἰ ἀσθενεῖς.

les oracions interrogatives simples parcials,

que s'anomenen així perquè plantegen la pregunta a propòsit d'una part d'allò que es diu, de manera que la resposta no pot ser *sí* o *no*,

i per tant són introduïdes

- bé per un pronom interrogatiu,

interrogació directa:	Qui ve?	Τίς ἔρχεται;
Resposta:	Un nen.	Παῖς τίς (ἔρχεται).
interrogació indirecta:	Pregunto qui ve.	Ἐρωτῶ τίς ἔρχεται.

[Hom coneix una part del que es diu, que *algú* ve, i pregunta per una altra part, *qui*.]

- bé per un sintagma nominal encapçalat per un adjectiu interrogatiu,

interrogació directa:	Quin nen ve?	Τίς παῖς ἔρχεται;
resposta:	El teu nen.	Ὁ παῖς σου (ἔρχεται).
interrogació indirecta:	Pregunto quin nen ve.	Ἐρωτῶ τίς παῖς ἔρχεται.

[Hom coneix una part del que es diu, que *ve un nen*, i pregunta per una altra part, *quin*.]

- bé per un adverbí interrogatiu (de lloc, de temps, de mode, de quantitat, de causa):

interrogació directa:	D'on ve el nen?	Πόθεν ὁ παῖς ἔρχεται;
resposta:	De casa [seva].	Οἰκοθεν (ὁ παῖς ἔρχεται).
interrogació indirecta:	Pregunto d'on ve el nen.	Ἐρωτῶ πόθεν ὁ παῖς ἔρχεται

[Hom coneix una part del que es diu, que *el nen* ve, i pregunta per una altra part, *d'on*.]

Les oracions interrogatives dobles o disyuntives, per oposició a les interrogatives simples, s'anomenen així perquè plantegen dues preguntes (o més) que s'exclouen mútuament (igual que una conjunció coordinant disyuntiva relaciona dues possibilitats que poden excloure's l'una a l'altra), de manera que la resposta ha de ser un dels dos membres (o oracions):

interrogació directa: Estàs malalt o (estàs) sa?
(Πότερον) ἀσθενεῖς ἢ ὑγιαίνεις.

Estàs malalt o no?

(Πότερον) ἀσθενεῖς ἢ οὐ;

(Πότερον) ἀσθενεῖς ἢ μή;

resposta: [Etic] malalt. / [Etic] sa.
Ἀσθενῶ. / Ὑγιαίνω.

interrogació directa: Pregunto si estàs malalt o (si estàs) sa.
Ἐρωτῶ πότερον ἀσθενεῖς ἢ ὑγιαίνεις.
Ἐρωτῶ εἰ ἀσθενεῖς ἢ ὑγιαίνεις.
Ἐρωτῶ εἴτε ἀσθενεῖς εἴτε ὑγιαίνεις.

Pregunto si estàs malalt o no.

Ἐρωτῶ πότερον ἀσθενεῖς ἢ οὐ.

Ἐρωτῶ πότερον ἀσθενεῖς ἢ μή.

Ἐρωτῶ εἰ ἀσθενεῖς ἢ οὐ.

Ἐρωτῶ εἰ ἀσθενεῖς ἢ μή.

Ἐρωτῶ εἴτε ἀσθενεῖς εἴτε οὐ.

Ἐρωτῶ εἴτε ἀσθενεῖς εἴτε μή.

Altres exemples d'oracions interrogatives indirectes,
de les quals s'ha extret (>) l'oració interrogativa que els correspondria:

Oració interrogativa indirecta simple parcial	>	Oració interrogativa directa simple parcial
Quan els escolto, em demano qui parla assenyadament. >		Qui parla assenyadament?
Ζητῶ ἀκούων τῶνδε, τίς σωφρόνως λέγει.	>	Τίς σωφρόνως λέγει;
Oració interrogativa indirecta simple total	>	Oració interrogativa directa simple total
Em demano si l'acusat parla assenyadament.	>	Parla l'acusat assenyadament?
Ζητῶ εἰ ὁ φεύγων σωφρόνως λέγει	>	Λέγει ὁ φεύγων σωφρόνως;
Oració interrogativa indirecta doble	>	Oració interrogativa directa simple doble
Em demano si l'acusat parla assenyadament o no.	>	Parla l'acusat assenyadament?
Ζητῶ πότερον ὁ φεύγων σωφρόνως λέγει ἢ οὐ.	>	Πότερον ὁ φεύγων λέγει σωφρόνως ἢ οὐ.
Ζητῶ πότερον ὁ φεύγων σωφρόνως λέγει ἢ μή.	>	Πότερον ὁ φεύγων λέγει σωφρόνως ἢ μή.
Ζητῶ εἰ ὁ φεύγων σωφρόνως λέγει ἢ οὐ.	-	
Ζητῶ εἰ ὁ φεύγων σωφρόνως λέγει ἢ μή.	-	Les oracions interrogatives directes dobles
Ζητῶ εἴτε ὁ φεύγων σωφρόνως λέγει εἴτε οὐ.	-	només són possibles amb πότερον ... ἢ
Ζητῶ εἴτε ὁ φεύγων σωφρόνως λέγει εἴτε μή.	-	

Com es veu en part als exemples,

- en passar a interrogació indirecta
 una interrogació directa simple total
 es fa servir el terme *εἰ (si)*,
 que com a conjunció subordinant pot introduir oracions subordinades adverbials (o circumstancials) condicionals,
 igual que en català i castellà es fa servir el terme *si*,
 que també en aquestes llengües pot introduir una oracions subordinades adverbials (o circumstancials) condicionals,
 mentre que en llatí es fa servir les partícules *an (si)* o *annon (si no)*.
- en passar a interrogació indirecta
 una interrogació directa simple parcial
 es fa servir el mateix terme que introdueix la interrogació directa:

- o bé un adjectiu / pronom interrogatiu
 ja sigui l'adjectiu / pronom interrogatiu simple
 τίς τί [en llatí *quis quae quid* (pronom interrogatiu) / *qui quae quod* (adjectiu interrogatiu)]
 ja sigui els adjectius / pronoms interrogatius compostos,
 lleugerament diferents segons introdueixin una interrogació directa o una interrogació indirecta:

no compost	no compost	compost	compost			
en la interrogació directa	en la interrogació indirecta	en la interrogació directa	en la interrogació indirecta	equivalents en llatí a	a traduir en català per	a traduir en castellà per

τίς	τίς		ὅστις	<i>quis?</i> <i>qui?</i>	qui ? quin ?	quién ? cuál?
		πότερος	ὅπότερος	<i>uter?</i>	quin dels dos ?	cuál de los dos ?
		ποῖος	ὁποῖος	<i>qualis?</i>	quin ?	cuál ?
		πόσος	ὁπόσος	<i>quantus?</i>	quant ? com de gran ?	cuánto ? cómo de grande ?

- o bé un adverbi interrogatiu (de lloc, de temps, de quantitat, de manera, de causa):

		equivalents en llatí a	a traduir en català per	a traduir en castellà per
de lloc	ποῦ ;	<i>ubi ?</i>	on ?	dónde ?
	ποῖ ;	<i>quo ?</i>	(a) on ?	adónde ?
	πόθεν ;	<i>unde ?</i>	d'on ?	de dónde ?
	πῆ ;	<i>qua ?</i>	per on ?	por dónde ?
de temps	πότε ;	<i>quando ?</i>	quan ?	cuándo ?
de quantitat	πόσον ;	<i>quantum ?</i>	quant ?	cuánto ?
de manera	πῶς ;	<i>quomodo ?</i>	com ?	cómo ?
de causa	διότι ;	<i>cur?</i>	per què ?	por qué ?

- en passar a interrogació indirecta
una interrogació directa doble o disyuntiva
es fan servir les següents correlacions

(en les que - *πότερον* és l'acusatiu singular neutre i emprat com adverbi de l'adjectiu / pronom interrogatiu compost *πότερος, -α, -ον* (així com en llatí *utrum* és l'acusatiu singular neutre i emprat com adverbi de l'adjectiu / pronom *uter, utra, utrum*)

- *ἢ* és una conjunció coordinant disyuntiva

- *εἰ* equival a la conjunció subordinant condicional *si*

- *εἴτε ... εἴτε ...* són conjuncions coordinants disyuntives en correlació):

	equivalents en llatí a	a traduir en català per	a traduir en castellà per
<i>πότερον ... ἢ ...</i> <i>εἰ ... ἢ ...</i> <i>εἴτε ... εἴτε ...</i>	<i>utrum ... an ...</i>	si ... o (si) ...	si ... o (si) ...
<i>πότερον ... ἢ οὐ</i> <i>πότερον ... ἢ μή</i> <i>εἰ ... ἢ οὐ</i> <i>εἰ ... ἢ μή</i> <i>εἴτε ... εἴτε οὐ</i> <i>εἴτε ... εἴτε μή</i>	<i>utrum ... annon</i>	si ... o (si) no	si ... o (si) no

Les 'completives de participi'

Depenent d'un verb de percepció sensible o intel·lectual –com els que signifiquen *veure, saber, aprendre, conèixer, recordar*– és possible trobar en grec

- tant una oració subordinada substantiva amb funció de complement directe i introduïda per les conjuncions ὅτι o ὡς: Οἶδα ὅτι Θεὸς ἔστιν.
- com un sintagma nominal en acusatiu –el complement directe d'aquell verb– al qual es refereix un participi predicatiu: Οἶδα Θεὸν ὄντα.

i en ambdós casos la traducció al català o al castellà dóna com a resultat una oració subordinada substantiva introduïda per la conjunció *que* i amb funció de complement directe:

Sé que Déu existeix.

Aquest és el motiu pel qual algunes gramàtiques inclouen entre les oracions subordinades substantives les anomenades oracions completives de participi, forçant així aquesta construcció característica del grec a encabir-se en la tipologia de les oracions subordinades establerta per al català o per al castellà, si bé resultaria més lògic parlar de *construccions de participi*.⁶

Altres exemples d'*oracions completives de participi*,
o construccions de participi predicatiu referit al complement directe:

Οἶδα σε μῶρον οὐκ ὄντα.

Sé que tu no estàs boig.

Ἐγὼ δ' οὐχ ὀρῶ Λακεδαιμόνιον οὐδένα φεύγοντα.

Jo no veig que cap lacedemoni fugi.

< Jo no veig cap lacedemoni fugint.

Ἐμάθομεν φεύγοντας αὐτοὺς.

Ens vàrem assabentar que ells fugien.

Οἱ δὲ ἰδεῖν μὲν παῖδα τὰς βοῦς ἐλαύνοντα ἔφασκον.

Els deien que havien vist que un nen les conduïa les vaques

< Ells deien que havien vist un nen conduint-les les vaques.

⁶ Quant a les oracions d'infinitiu –sempre oracions subordinades substantives– també resulta més lògic parlar de *construccions d'infinitiu* almenys en els casos freqüents en què el verb de l'oració principal només pot anar seguit d'infinitiu, com passa per exemple tant en grec com en llatí i en català i castellà amb els verbs δύναμαι / *possum* / poder).